

Työsuojaelu on yhteistyötä

Webinaari

28.5.2024

Teollisuuden palkansaajat työympäristötyöryhmä

Työsuojelun yhteistoiminta

- Tavoitteita:
  - työnantajan ja työntekijöiden **vuorovaikutuksen edistäminen**
  - työntekijöille mahdollisuus **osallistua ja vaikuttaa** turvallisuutta ja terveellisyyttä koskeviin asioihin
- Työsuojelun yhteistoiminnasta **mahdollisuus sopia** tietyin rajoituksin – työpaikan olosuhteisiin **paremmin** soveltuvalla tavalla.

Yhteistyö työpaikalla

- Yhteistyön tarkoituksena on saavuttaa tehokkaasti ja laadukkaasti tavoiteltuja **tuloksia – Turvallinen ja Terveellinen työ**
- Hyvä yhteistyö antaa lisäarvoa toimintaan tuomalla prosesseihin tarpeellista **osaamista** ja **sitouttamalla** yhteisön jäsenet toimintaan – **Turvallisuuskulttuuri**
- Hyvä yhteistyö edesauttaa **työhyvinvointia** tarpeellisuuden tuntemuksella ja **yhteisöllisyyden** lisääntymisellä – **Motivaation merkitys**

Toimihenkilöillä aina oikeus valita oma työsuojeluvaltuutettu

- ”Työsuojelun valvontalain” mukaan työpaikalle, jossa työskentelee säännöllisesti vähintään 10 työntekijää, on työntekijöiden valittava keskuudestaan työsuojeluvaltuutettu ja hänelle kaksi varavaltuutettua.
- Pienemmillekin työpaikoille voidaan valita työsuojeluvaltuutettu sekä varat.
- Toimihenkilöillä on aina oikeus valita oma työsuojeluvaltuutettu.
- Työnantaja ei osallistu vaaliin muutoin kuin antamalla tarvittavat tiedot työntekijöiden oikeudesta valita työsuojeluvaltuutettu ja luettelo työpaikan työntekijöistä ja tarvittaessa erikseen toimihenkilöistä.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 29§, 1. mom.

Työsuojelu on jokaisen asia

Tiimin vetäjien ja esihenkilöiden tärkeää tarkkailla työympäristöä aktiivisesti

Huolehtia työterveys- ja turvallisuusohjeiden noudattamisesta

Yhteistyö johdettavien kanssa työsuojelun tiimoilta

Esimerkkinä toimiminen

Keskustelu, kuuntelu, kuuleminen

Näkemyksen huomiointi

Parannukset työolosuhteisiin

Työsuojelutoimien vaikutusten seuranta ja tarvittavat muutokset

Yhteistyö ja avoin viestintä

Tervettä työtä

Työsuojeluhallinto
Lakimies Aki Eriksson, LSAVI

 @tervettatyota

Aluehallintovirastojen viisi työsuojelun vastuualuetta

- Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueet ovat toimivaltaisia työsuojelun valvontaviranomaisia alueellaan. Niitä ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö.
- Työsuojelun vastuualueiden tehtävänä on:
  - vastata asiakas- ja viranomaisaloitteisesta työsuojeluvalvonnasta
  - selvittää vakavien työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien syitä sekä toimia niiden ehkäisemiseksi
  - suorittaa tuotevalvontaa
  - osallistua työrikosten käsittelyyn.

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet:

1 Pohjois-Suomi | **2** Länsi- ja Sisä-Suomi | **3** Itä-Suomi | **4** Lounais-Suomi | **5** Etelä-Suomi

Työsuojelun yhteistoiminta

“

**Sovittavissa
toisin!**

Miten tulisi arvioida
työpaikkakäsitteen
laajentamista?
Onko kyse tosiasiallisesti
edustuksellisuuden
heikentämisestä?

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Yhteistoiminnan yksikkönä työpaikka

Työpaikalla tarkoitetaan:

- toiminnan luonne ja
- laajuus sekä
- toimipisteiden tai toimintayksiköiden
työntekijöiden lukumäärä huomioon
ottaen
- yhteistoiminnan kannalta
  - alueellisesti ja toiminnallisesti
tarkoituksenmukaista
- yhden tai useamman toimipisteen tai
toimintayksikön muodostamaa
kokonaisuutta

“

**Työpaikkatasolla ei
voida sopimuksin
heikentää**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Laaja, muttei rajaton oikeus sopia

- Työpaikkatasolla saadaan sopia heikentämättä osallistumisoikeuksia
  - ”joka turvaa työntekijöille vähintään tässä luvussa säädettyjen osallistumismahdollisuuksien tasoiset mahdollisuudet osallistua yhteistoiminnassa työsuojelua koskevien asioiden käsittelyyn.”
  - Työnantaja ja työsuojeluvaltuutettu tai henkilöstön valtuuttama edustaja, tai jollei tällaista ole valittu, henkilöstö tai henkilöstöryhmä
    - Ensisijaisesti siis edustuksellista sopimista
- Erikseen säädetty, että ei voida rajoittaa:
  - 29 § Työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu
  - 33 §:n 1 mom. TSV oikeus saada koulutusta
  - 34 § TSV ajankäyttö
  - 35 § TSV ansion menetyksen korvaaminen
  - 40 § Työsuojelutoimikunnan jäsenen ajankäyttö ja korvaus
  - 41 § TSV ja TSTK toimitila
- Tyypillistä sopia toimikausista/kokoonpanoista

“

**Mikä on tilanne
keskusjärjestö-
sopimusten
irtisanomisen
jälkeen?**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Laaja, muttei rajaton oikeus sopia

- Liittotasolla voidaan heikentääkin, mutta sillekin on asetettu rajat
- Sopimuksella ei voida **rajoittaa**
  - 32 § - TSV oikeus tiedonsaantiin
  - 36 § - TSV oikeus keskeyttää vaarallinen työ
  - 37 § - TSV irtisanomissuoja
- Sopimuksella ei voida **poistaa**
  - 33 §: TSV oikeus saada koulutusta
  - 34 §:n 1 ja 3 mom.: TSV ajankäyttö
  - 35 §: TSV ansiomenetyksen korvaaminen

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat ja asioiden käsittely

- Yhteistoiminta-asiat pähkinänkuoressa:
  - Terveysten tai turvallisuuteen vaikuttavat asiat, selvitykset, tavoitteet, suunnitelmat ja seurantatiedot
  - Terveysten tai turvallisuuteen voi vaikuttaa työn, työympäristön tai työyhteisön tila tai sen muutos
- Valmistelun ja toteuttamisen kannalta riittävän ajoissa
- Välittömästi vaikuttavat asiat asianomaisen esimiehen ja työntekijän kesken
  - Työsuojeluvaltuutettu voi osallistua käsittelyyn
- Laajakantoiset ja yleisesti vaikuttavat asiat käsittelee työsuojelutoimikunta

Työsuojelun yhteistoiminnan osapuolet

Työsuojelupäällikkö

- työnantajaa edustava yhteistoimintahenkilö
- työnantaja itse tai työnantajan nimeämä henkilö
- oltava tehtävänsä riittävän pätevä ja perehtynyt

Työsuojeluvaltuutettu

- valittava 10 työntekijän työpaikoille
- työntekijöitä edustava yhteistoimintahenkilö
- toimihenkilöillä oikeus valita oma valtuutettunsa

Työsuojelutoimikunta

- vähintään 20 työntekijäin työpaikoille

Työsuojeluhenkilöt
ilmoitetaan
työsuojeluhenkilö-
reksiteriin!
www.ttkrekisteri.fi

Työsuojeluvaltuutetun valinta

- ▶ Työntekijät valitsevat työsuojeluvaltuutetun vaalilla
  - ▶ Toimihenkilöillä oikeus valita oma valtuutettunsa
- ▶ Työnantajan tulee myötävaikuttaa valintaan, eikä työnantaja saa estää tai vaikeuttaa valtuutetun vaalia, mutta ei ole velvollinen huolehtimaan siitä että työntekijät valitsevat työsuojeluvaltuutetun
- ▶ Esihenkilöiden kelpoisuutta asettua ehdolle tulee tarkastella siitä näkökulmasta, ettei henkilö voi edustaa sekä työnantajaa että työntekijöitä
  - ▶ Rajanveto joskus hankalaa

Työsuojeluvaltuutetun tehtävät

- Edustaa työsuojeluasioissa
- Perehtyy oma-aloitteisesti työsuojeluasioihin
- Osallistuu tarkastuksiin ja tutkimuksiin
- Valistaa työntekijöitä
- Keskeytysoikeus
- Osallinen viranomaisten päätöksenteossa

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työsuojeluvaltuutetun oikeudet

- Oikeus tiedon saantiin
  - Asiakirjat ja luettelot, joita työnantajan on pidettävä työsuojelua koskevien säännösten mukaan
  - Työn turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevat asiakirjat
  - Työterveyshuoltoa koskevat asiakirjat
  - Muut tarpeelliset tiedot
- Oikeus saada koulutusta
- Vapautus muista tehtävistä valtuutetun tehtävien hoitamista varten
- Ansionmenetyksen korvaaminen
- Oikeus keskeyttää vaarallinen työ
- Irtisanomissuoja

Työsuojeluvaltuutetun koulutus

- ▶ Työnantajan **tulee huolehtia** siitä, että työsuojeluvaltuutetulla ja varavaltuutetulla on **mahdollisuus** saada yhteistoimintatehtävänsä hoitamiseksi **asianmukaista koulutusta** työsuojelua koskevista säännöksistä ja ohjeista sekä muista tehtävien hoitamiseen kuuluvista asioista ottaen huomioon hänen kokemuksensa ja hänen aikaisemmin saamansa koulutus työsuojeluasioissa.
- ▶ **Työnantajan ja työsuojeluvaltuutetun sekä varavaltuutetun on käsiteltävä koulutustarvetta ja -järjestelyjä kahden kuukauden kuluessa valinnasta.**
- ▶ Koulutuksesta ei saa aiheutua kustannuksia eikä ansion menetystä työsuojeluvaltuutetulle eikä varavaltuutetulle.

Oikeus keskeyttää vaarallinen työ

- Jos työstä aiheutuu **välitöntä ja vakavaa vaaraa työntekijän hengelle tai terveydelle**, työsuojeluvaltuutetulla on oikeus keskeyttää työ edustamiensa työntekijöiden osalta.
- Valtuutetun on ilmoitettava työn keskeyttämisestä työnantajalle ennakolta ja joka tapauksessa heti, kun se voi vaaratta tapahtua.
- Työnantaja voi varmistuttuaan, ettei vaaraa ole, määrätä työn jatkettavaksi.
- Työn keskeyttäminen ei saa rajoittaa työntekoa laajemmalti kuin työn turvallisuuden ja terveellisyyden kannalta on välttämätöntä.
- Työtä keskeytettäessä on huolehdittava siitä, että keskeytyksestä mahdollisesti aiheutuva haitta ja vaara on mahdollisimman vähäinen.
- Työsuojeluvaltuutettu ei ole velvollinen korvaamaan työn keskeyttämisestä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa

Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuoja

- Työnantaja saa irtisanoa työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen individuaaliperusteella vain, jos niiden työntekijöiden enemmistö, joita valtuutettu edustaa, antaa siihen suostumuksensa.
- Työnantaja saa irtisanoa työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen kollektiiviperusteella vain, jos valtuutetun työ päättyy kokonaan, eikä työnantaja voi järjestää hänelle hänen ammattitaitoaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä tai kouluttaa häntä muuhun työhön.
- Tehosteena
  - Rikoslain 47:4 §:n ”Työntekijöiden edustajien oikeuksien loukkaaminen”
  - Rikoslain 47:5 §: n ”Työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaaminen”

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

TEOLLISUUDEN PALKANSAAJAT

Turvallisuus tehdään Yhdessä

Teollisuuden palkansaajien
Työympäristötyöryhmän missio